

Rákosliget

1996. szeptember

II. évfolyam 4. szám

Millecentenáriumi megemlékezés

A honfoglalás millecentenáriuma, Szent István napja és az I. világháborús emlékmű rekonstrukciója alkalmából koszorúzással egybekötött megemlékezést tartottak augusztus 18-án délután a Hősök terén. Az ünnepségen - melyet az Önkormányzat, a Közösségi Ház, a Rákosligeti Polgári Kör, valamint az MDF és a FIDESZ helyi csoportjai szerveztek - dr. Tökéczki László történész mondott beszédet. Megítélése szerint a magyarságnak van mire büszkének lennie 1100 éves kárpát-medencei történelme alapján. A ma kérdése az, hogy mit folytathatunk, és hogyan folytatjuk? A kisközösségek - a családok, egyesületek, városrészek - értékteremtő és értékőrző szerepét hangsúlyozva rámutatott: e közösségek a megszakadt fonalakat próbálják újra felvenni.

A Polgári Kör vendégei

1996. szeptember 19-én 18 órakor Novák Dezsővel, az FTC szakvezetőjével, 1996. október 15-én 18 órakor pedig Márk Tivadar jelmeztervezővel és Bényi László festőművésszel találkozhatnak és beszélgethetnek mindazok, akik eljönnek a Polgári Kör klubestjeire.

A VII. utcaiaknak sikerült

Az Önkormányzat által tavasszal meghirdetett útépités-támogatási pályázatra Rákosligetről két pályázat érkezett: a VII. és a VIII. utca egy-egy szakaszának lakói vállalták, hogy készek anyagilag hozzájárulni az úttest felújításához. A kettő közül csak az egyik, a VII. utcai pályázat nyert támogatást, mégpedig 1.280.000.- Ft-ot. További 150.000.- Ft támogatást kapott az utca a rákosligeti egyéni választókerületi keretből, a fennmaradó összeget pedig a lakók vállalták - általában 20.000.- Ft-ot családonként. A helyi adókról szóló önkormányzati rendelet értelmében a most befizetett összeget az érintettek a jövő évtől kezdődően helyi adójukból - legfeljebb négy éven keresztül - levonhatják.

Elkészült az emlékmű

A millecentenárium alkalmából, az emléknep előestjén tartott koszorúzás időpontjára befejezték a rákosligeti I. világháborús emlékmű rekonstrukcióját. Az emlékművet - önkormányzati támogatással - a Budapest Galéria állította helyre, nagy vonalakban eredeti formájában. Műkö helyett téglából készítették el a talapzatot, melyre visszahelyezték az emlékmű egyetlen eredeti darabját, a gúlát. Az elesettek névsorát - melynek halvány nyomai még kivehetők a gúlán - a talapzat oldalain elhelyezett két kőtáblára vésték rá. Az emlékmű környezetének az ünnephez méltó rendbe tételéről az Önkormányzat gondoskodott.

Felavatását követően 71 évvel tehát ismét áll az emlékmű, s rajtunk is múlik, hogy meddig. Vigyázzunk rá! Ennyivel tartozunk azoknak, akiknek nevét a kőtáblák őrzik!

DOMBÓVÁRI CSABA

Polgári Körök Rákosligeten

Rákosliget - ha nem is volt kulturális centrum, de - megalakulása után nem sokkal már jelentős kulturális élettel büszkélkedhetett. A II. világháború előtti évtizedekben Polgári Kör alakult, amely részben asztaltársaságként, részben pedig kulturális rendezvények (táncestek, zenei és színelőadások, stb.) rendezőjeként működött. Elmondhatjuk tehát, hogy már a múltban is intenzív társasági élet zajlott az akkor még községként funkcionáló lakóterületen. (Ennek bizonyosságát láthattuk egyébként nemrég a Közösségi Házban rendezett fotódokumentációs kiállításon is.)

Az ötvenes években a spontán szerveződés megszűnt, de a hatvanas évek elejétől a volt Rákosligeti Klubban működött a Művészetbarátok Köre, hét éven keresztül, bemutató az ország képzőművészeti tevékenységének nagy részét. Természetesen a Rákosligeti Klub más profillal is szolgált, de intenzív, a lakosság egészét átfogó eredmény nélkül.

Jelenlegi Polgári Körünk 1992-ben alakult néhány lelkes, tenni akaró ember közreműködésével. Az egyesületek a ma is dinamikus és jól működő Rákosligeti Közösségi Ház adott otthont, s mivel Rákoscsaba-Újtelep Rákosligettel összeépült városrész, az elnevezés Csaba - Liget Polgári Kör lett.

Persze felvetődik a kérdés: mit jelent a *polgári kör* kifejezés? Valamikor a *polgári* szó egy réteg megjelölésére szolgált, s nagyrészt szolgál ma is. Egyesületünk azonban, amely - miután Rákoscsaba-Újtelepen önálló egyesület alakult - 1995-től Rákosligeti Polgári Kör néven szerepel, az egész lakosságot célozza meg, bárki tagja lehet, aki Rákosligetért valamit tenni szeretne. Igaz, célunk ma is a kultúra ápolása, de igényeink között szerepel a városrész szépítése, az itt élő emberek életének szebbé-jobbá tétele. Alapszabályunkban a következő célokat tűztük ki magunk elé: a helyi hagyományok ápolása, a helyi kulturális élet színesítése, a környezet védelme és szépítése, a civil társadalom önszerveződésének segítése és a helyi érdekek képviselése.

A fentieknek megfelelően állítottuk össze múlt évi és idei programunkat is. Tavaly két képzőművészeti kiállítás mellett két előadást is szerveztünk, Dr. Kálmán Alajos dél-afrikai útjáról, Dr. Dombóvári Antal és Csaba pedig Rákosliget múltjáról és jelenéről beszélt. Rajzversenyt rendeztünk a Hősök terei iskola felső tagozatos tanulóinak számára, és tagjaink is összejöttek egy hangulatos este keretében. Az Önkormányzat és a római katolikus egyház segítségével megvalósíthatjuk a templom kivilágítását, és megkezdjük egy fotódokumentációs anyag elkészítését a mai Rákosligetről.

Idei munkánkban szintén szerepelt egy rajzverseny az alsó tagozatosok részére, egy lakossági beszélgetés a kerületi rendőrkapitánnyal, valamint egy képzőművészeti kiállítás, és ugyancsak önkormányzati segítséggel újjáépült az I. világháborús emlékmű, amelyet augusztus 18-án avattunk fel koszorúzás kíséretében.

Őszi programjainkra is - mint eddig is - szívesen várunk minden rákosligeti - szeptember 19-én 18 órakor: beszélgetés Novák Dezsővel, az FTC szakvezetőjével; október 15-én 18 órakor: Márk Tivadar jelmeztervezővel és Bényi László festőművésszel, egykori ligetiekkel beszélgetünk. Ugyancsak októberben társasági összejövetelt rendeztünk a Kör tagjai részére, november végén pedig rákosligeti művészek vásárlással egybekötött kiállítására kerül sor. Rendezvényeinknek az ősz folyamán is a Rákosligeti Közösségi Ház ad otthont, a pontos dátumok a Ház műsorfüzetében jelennek meg.

Egyesületünknek kezd híre is menni - felkeresett bennünket a Civil Rádió, és a Petőfi Rádió is sugározott velünk kapcsolatban egy riportot.

Tisztelt Rákosligetiek!

Szeretnénk, ha minél többen bekapcsolódnának tevékenységünkbe, de a csupán rendezvényeink iránt érdeklődőket is szeretettel várjuk.

PARRAG EMIL
Rákosligeti Polgári Kör
elnöke

Újra megalakult a RAC

1995 tavaszán lelkes, labdarúgást szerető fiatalok, akik hétvégeken a rákosligeti Heltai tér grundján focizással múltatták az időt, elhatározták, hogy újralkítják Rákosliget legendás focicsapatát, népszerű nevén a RAC-ot (Rákosligeti Atlétikai Club).

A gondolatot tett követte, és a Rákosligeti Közösségi Házban megalakítottuk a régi-új sportegyesületet. A sportklub két szakosztállyal indult (labdarúgás és cselgáncs), majd időközben a természetjáró szakosztály is elkezdte tevékenységét. Az egyesület elnöke régi RAC játékos, Molnár Ferenc lett.

A sportegyesület célja, hogy kerületi, de főleg rákosligeti fiatalok részére sportolási és versenyzési lehetőséget biztosítson. Távlati céljai közé tartozik, hogy Rákosligeten teremtsen magának otthont - akár a régi sportpályán, akár egy új sporttelep építésével.

Megalakult a baráti kör is, azzal az elképzeléssel, hogy anyagilag és erkölcsileg segítse az egyesület működését.

Az alapító két szakosztály jelenleg albrölöként az RTK Péceli úti sporttelepén működik. A cselgáncs szakosztály vezetője és egyben edzője, Juhász Mihály kiváló szakember, akinek keze alól már sok korosztályos magyar bajnok került ki. Edzéseiket hétfőn, szerdán és pénteken 16 órától tartják az RTK tornatermében (Péceli út 144.), ahová szeretettel várnak minden cselgáncsot kedvelő érdeklődőt.

A labdarúgó csapat már az első idényben, az 1995/96. évi Budapest Bajnokság IV. osztályában, Naszvadi Lajos edző vezetésével veretlenül végzett az első helyen, és felkerült a III. osztályba. Edzéseiket és mérkőzéseiket ők is az RTK pályáján tartják.

Az újjáalakult egyesülettel immár kerületünk mind az öt községében működik sportegyesület, és reméljük, hogy a RAC sportolói elődeik nyomdokában járva szintén sok sikert és örömet szereznek Rákosliget sportszerető szurkolóinak.

MOLNAR GYÖRGY

Csendet kérünk!

Több olvasónk kérésére az alábbiakban ismertetjük a csendháborításra vonatkozó főbb jogszabályi rendelkezéseket.

A többször módosított 17/1968. sz. kormányrendelet értelmében (23. §) "aki lakott területen, az ott lévő épületben vagy az ahhoz tartozó telken, továbbá tömegközlekedési eszközön indokolatlanul olyan zajt okoz, amely alkalmas arra, hogy mások nyugalma zavarja", tízezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható. Aki kisipari tevékenysége során munkahelyének környezetében a megengedett zajterhelési határértéket túllépi, húszezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható. Ezen szabálysértések esetében a rendőrség, a polgármesteri hivatal ügyintézője, illetve a közterület-felügyelő helyszíni bírságot szabhat ki.

A kerületi Önkormányzat 47/1994. sz. rendelete a kulturális, szórakoztatóipari, sport-, szabadidős és más hasonló létesítményekben használt, valamint helyi hírközlési és hirdetési célokra használt hangosító berendezések alkalmazásának feltételeiről rendelkezik. Az a berendezés, amelynek zaja kihallatszik a környezetébe, csak jegyzői engedéllyel üzemeltethető, mégpedig a megszabott zajterhelési határérték - lakóövezetben éjjel 40, nappal 50 decibel - alatt. Kivételes esetekben - pl. majális - magasabb zajterhelés is engedélyezhető. Aki e rendelkezéseket megszegi, tízezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható, harmadszorra pedig meg kell tőle vonni az engedélyt. Panasz esetén a jegyző jogosult zajvizsgálatot végeztetni, s a szabálysértővel szemben eljárni.

A környezetük nyugalma zavaró csendháborítókkal szemben tehát a rendőrségen és a Polgármesteri Hivatalban tehető panasz, bejelentés. Az említett önkormányzati rendelet teljes szövege a Polgármesteri Hivatal Ügyfélszolgálati Irodájában megtekinthető.

Rákosliget története VII.

Az 1918-as "őszirozsás" forradalomról, majd az azt követő proletárdiktatúráról 1921. január 28-án számolt be a községi képviselő-testületnek Bélley Géza, Rákosliget jegyzője. A 13 oldalas képviselő-testületi jegyzőkönyv részletesen bemutatja a helyi eseményeket.

"De mi, rákosligetiek önérettel tekintünk vissza ezen időkre, mert községünkben úgyszólván minden rendezettség nélkül folytak le a forradalmi mozgalmak, ami a lakosság józan gondolkodásának és intelligenciájának tudható be. Magát a forradalom tényét örömmel fogadta a túlnyomó részben függetlenségi érzelmű lakosság úgy gondolkozva, hogy hamar a háborút elvesztettük legalább országunk független lesz..."

"A Mátyásföldön 1918. november 1-én tartott kerületi értekezletre a környékbeli községek előljárói meghívtak, a köztársaságra való felesküvés és az azonnali teendők megbeszélése végett. Ezen az értekezleten kaptak utasítást a községi előljáróságok arra nézve, hogy községeikbe a nemzeti tanácsokat azonnal szervezzék meg. A nemzeti tanácsoknak községenkénti megalakulása még ezen értekezlet folyamán megtörtént olyképen, hogy Hordó Sándor rákoscsabai főjegyző indítványára a községek jelenlévő előljárói vállalták a nemzeti tanácsi tagságot."

"Így került bele Rákosliget község nemzeti tanácsába Bélley Géza községi főjegyző, Auguszt József, Bukovics Ferencz, Király Ármán, Jáhn Viktor, Kovács Béla, Strahle István, Nádas Dávid községi előljárósági tagok, Weiszkopf Iván adóügyi h. jegyző, Hackenberger László, Kiss Károly, Kürschner Jakab, Sorge Róbert, Paulovszki Ferencz, Széchy Gyula és Zádor Géza képviselőtestületi tagok. A nemzeti tanács Mátyásföldről hazatérve nyomban megkezdte működését. Első teendője volt a polgárőrség megszervezése és felszerelése. Még az éjjel összegyűjtötte a hadviselt katonákat és ezekből szervezte a polgárőrséget, mely nyomban működésbe lépett Sorge Róbert tart. főhadnagy vezetése mellett."

"A rákosligeti nemzeti tanács a fentebb vázolt összeállításában azonban nem sokáig működhetett (...) nem jó szemmel nézték a mindinkább előtérbe lépő szocialisták, de különösen azoknak egyik vezérémbere és a proletár diktatúrának egyik előharczósa Vojtíczki Gyula kerületi munkásbiztosító pénztári hivatalnok, rákoscsabai lakos (...) elhatározták, hogy a Rákosliget községben működő nemzeti tanácsot feloszlatják (...) alakítanak új nemzeti bizottságot. E célból 1918. nov. 3-án népgyűlést hívtak össze Rákosligetre. (...) Minden erőlködésük dacára (...) annyit tudtak elérni, hogy (...) egy két párthívet sikerült beválasztani, névszerint Didek István mozdonyvezetőt, Hegedűs Ferencz asztalos segédet, Holnapy Ernő lakatos segédet, Kiczko József cipészt és Raksányi János gépgyári lakatost. Ezeken kívül beválasztotta még a népgyűlés (...) Boros Arthurt, Fehér Istvánt, Foltin Gézát, Gyöngyössy Ferenczet, Harsányi Pált, Kiss Károlynét, László Józsefnét, Nagy Lajost, Neumann Fülöpöt, Rosenberg Józsefet, Simor Dömét, Szabó Endréné Nogáll Jankát, Szentpéteri Zsuzsannát, Ürge Lajost, Zappert Samut és Zeller Imrét."

"Az így kiegészített nemzeti tanács 1918. november 7-én alakuló ülést tartott, mely elnökké Hackenberger László gyógyoszerészt (...) választotta meg."

(Folytatjuk)
DR. DOMBÓVÁRI ANTAL

Utcanév változások

Visszakapta - immár pontos helyesírással - régi nevét az egykori *Varga Gyula utca*, még régebben: *Vargha Gyula utca* a Régi-Akadémiatelepen. 1991-ben a Fővárosi Közgyűlés - a kerületi képviselő-testület javaslatára - új nevet adott az utcának: *Fackh Károlyról* nevezte el. Utóbb kiderült, hogy bár Varga Gyula ugyan valóban "munkásmozgalmi harcos" volt, ám az utca már a II. világháború előtt Vargha Gyula költő, műfordító nevét viselte, aki a Magyar Tudományos Akadémiának is tagja volt. A félreértést az időközben "eltűnt" 'h' betű okozta. A Fővárosi Közgyűlés júniusban tett pontot az ügy végére, s az utcának - az Önkormányzat javaslatára - a *Vargha Gyula utca* nevet adta. Egyidejűleg a régi ligeti temető helyén kialakult közterületet *Fackh Károly térnek* nevezte el.

A kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete - saját hatáskörében - a XXVI. utca folytatásaként a zártkertek és a szövetkezeti szőlőföld között a Cinkotai útig húzódó közterületet *Forrásmajori utca* névre keresztelte. A képviselők egyúttal - a helyi hagyományok megőrzése végett - indítványozták, hogy a Fővárosi Közgyűlés nyilvánítsa védetté Rákosliget római számos utca neveit.

Felhívás

A rákosligeti I. világháborús emlékmű helyreállítása kapcsán sokak részéről megfogalmazódott az az igény, hogy emléket állítsunk azoknak a ligetieknek is, akik a II. világháború során haltak hősi halált.

Mivel róluk semmilyen hivatalos listáról nincs tudomásunk, kérjük a Kedves Olvasót, ha tudomással bír ilyen emberekről, túlélőkről, hozzátartozókról, keressenek meg levélben vagy telefonon, szükség esetén személyesen, és közöljék az elesettek adatait. (Cím: 1172 Budapest I. utca 23., 257-6999)

A cél érdekében történő fáradozásait köszönöm.

DR. DOMBÓVÁRI ANTAL
Rákosmenti Helytörténeti Gyűjtemény
vezetője

Tisztelt Rákosligetiek!

Képviselői fogadóórát minden hónap negyedik csütörtökén 18 órától tartom a Közösségi Házban.

Dombóvári Csaba

Rákosliget

A RÁKOSLIGETIEK LAPJA

KIADJA: DATUS BT
FELELŐS VEZETŐ: TAKÁCS LÁSZLÓ
FŐSZERKESZTŐ: DOMBÓVÁRI CSABA
SZERKESZTŐSÉG: 1171 BUDAPEST, SZIGETCSÉP UTCA 108.
LEVÉLCÍM: 1172 BUDAPEST, I. UTCA 23.
NYOMTATÁS: DATUS BT NYOMDÁJA

A RÁKOSLIGETI KÖZÖSSÉGI HÁZ

szeptemberi-októberi programjai közül az alábbiakra szeretnénk külön is felhívni figyelmüket:

PÉNTEK 21 KLUB

szeptember 20.: Rendkívüli évadnyitó koncert - kerületi fiatal rockzenekarok találkozója: BRC, PHANTOMAS, PARIZEROCK, JEFFERSON BLUES BIG BAND
szeptember 27.: IRIGY HÓNALJMIRIGY
október 4.: BRC
október 11.: FELKAI BLUES BROTHERS
október 18.: PHANTOMAS
október 25.: FRAGILE SHOW

(A koncertek 21-23 óráig tartanak.)

NOSZTALGIA TÁNCESTEK

szeptember 21.: ÉVADNYITÓ BULI - FUNNY FAMILY és LEHEL LÁSZLÓ nosztalgia-"diszkója"
október 5.: FUNNY FAMILY
október 19.: FUNNY FAMILY

MŰVÉSZETI SZALON - szeptember 17-én, kedden 18 órakor: szájharmonika-kiállítás és szájharmonika-koncert Ferenczi György és Szabó Tamás előadásában

MATINÉ-SZÍNHÁZ - október 13-án, vasárnap 11 órakor a Nevesincs Színház előadásában Csukás István Ágacska c. darabja

VASÁRNAPI PÓDIUM - október 13-án a 25 éves Ascher Színpad köszöntése; 17 órakor Örkény István Tóték c. darabját adja elő az Ascher Színpad Csetényi Anikó rendezésében

TANFOLYAMOK - balett kezdőknek és haladóknak (kedden és csütörtökön), jazzbalett (hétfőn és szerdán), női torna - callanetics (hétfőn és szerdán), kushido karate-do gyerekeknek és felnőtteknek (hétfőn és szerdán), rock and roll tánctanfolyam gyerekeknek, fiataloknak és felnőtteknek egyaránt (kezdőknek pénteken, haladóknak csütörtökön és pénteken)

Centenáriumi tervek

A Rákosligeti Polgári Kör által létrehozott Centenáriumi Előkészítő Bizottság (CEB) áprilisban tartotta alakuló ülését. A megbeszélés legfontosabb kérdése az volt, hogy melyik évben ünnepelje meg a városrész fennállásának 100. évfordulóját. Rákosliget kialakulása 1896-1899 között történt, az ötlettől az első beköltözésig alig négy év telt el. Tekintettel arra, hogy 1997 túl közel van ahhoz, hogy megfelelően elő lehessen készíteni az évfordulót, 1998-ban pedig országgyűlési és önkormányzati választások lesznek, a bizottság úgy foglalt állást, hogy 1999 legyen a centenárium éve.

Ebben az évben egy januártól decemberig tartó, egész éves programsorozat megvalósítását tervezzük. Minden hónapban lenne egy-egy kiemelt esemény, rendezvény: kiállítás, előadóest, koncert, színelőadás, vitaest, kerekasztal-beszélgetés, helytörténeti vetélkedő, sportnap, majális. Ezek mellett sorozat jellegű rendezvények is részét képeznék a programkínálatnak - így például helyi "ki mit tud?" vagy filmklub rákosligeti kötődésű művészek, alkotók részvételével készült filmek vetítésével.

Tervezzük egy centenáriumi évkönyv kiadását, benne: Rákosliget múltja és jelene, fotók a régi és a mai Rákosligetről, ismert és kevésbé ismert ligetiek írásai, visszaemlékezései arról, hogy mit jelent(ett) nekik Rákosliget, írások a ligeti intézményekről, egyesületekről, szervezetekről, egyházakról, portrék ismert ligeti személyiségekről, stb. Ugyancsak tervezzük régi rákosligeti újságok reprint megjelentetését, a helyi újságírásnak ugyanis komoly hagyományai voltak városrészünkben.

Szóba került a Hősök tere dél-keleti negyedének rendezése is az érvényes rendezési terveknek megfelelően. A park, a padok

rekonstrukciója, a zászlórúd felállítása, egy ünnepek megrendezésére is alkalmas tér kialakítása - mindez igen sok pénzbe kerül. Ezért felvetődött az az ötlet, hogy a munkák egy részét (ásás, lapátolás, talicskázás, stb.) mi, ligetiek vállalnánk felajánlasként, s így jelentősen csökkenthető a tér rendezésének költsége. Minél több munkaórát tudunk magunk vállalni, annál kevesebb önkormányzati, esetleg szponzori támogatásra lesz szükség, ami egyben azt is jelenti, hogy annál nagyobb a valószínűsége a terv megvalósulásának.

A centenárium alkalmából egy emlékkő elhelyezésére is sor kerülne Rákosliget valamely központi helyen fekvő közterületén, a bevezető főútvonalak mentén pedig az évfordulóra utaló tábla köszöntené az ide látogatókat. A régi gyógyszertár telkének sarkán található vitrinek felújításával és néhány újabb elhelyezésével a Hősök terén folyamatosan tájékoztatni lehet a ligetieket a rendezvényekről, illetve mini-kiállítások is berendezhetők bennük.

A centenáriumi év rendezvénysorozatát a Közösségi Ház és a Polgári Kör közösen szervezné, számítva és támaszkodva az Önkormányzat, alapítványok, vállalkozások, a helyi intézmények, egyházak, civil szerveződések segítségére is.

A CEB által összeállított anyag csak a váza egy nagyívű, tartalmas programsorozatnak. Közzétételével egyrészt az a célunk, hogy tájékoztatást adjunk az előkészületek állásáról, másrészt pedig az, hogy mindenkit arra buzdítsunk, ha véleménye, ötlete van a centenáriummal kapcsolatosan, keresse fel a Közösségi Házat vagy jöjjön el a Polgári Kör valamelyik rendezvényére, s ossza meg velünk. Azt szeretnénk, ha az ünnepi év méltó lenne Rákosliget 100 éves történelméhez, s mindenki számára tartogatna olyan élményeket, melyek majd emlékeztetést teszik számára az 1999. évet,